

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ**

ОАСА – 35080

СТУДИО 036 – архитектура

4 ЕСПБ

5. семестар основних академских студија, 2016/2017

Руководилац предмета: проф. арх. Владимир Лојаница

Тематска област: Вишепородично становање

Вишепородично становање на Врачару

СТАНОВАЊЕ НА ВРАЧАРУ

Опис локације

Локација на коју се односи пројектни задатак налази се на **Врачару**, прецизније на самој граници општина Врачар и Вождовац, и обухвата део постојећег градског блока, оивичен Јужним булеваром, Шуматовачком улицом и Бојанском улицом. Локација је територијално-административни део општине Врачар, припада падини Црвени крст и граничи са насељима Лекино брдо на југу и Неимар на западу.

Шири просторни оквир задатка представља општина Врачар, која је званично формирана 1952. године, након што је Београд административно реорганизован укидањем реона и преласком на општине. Првог септембра 1955. године формиране су административне целине Западни и Источни Врачар, да би годину и по дана након тога биле утврђене данашње границе општине која обухвата делове некадашњих општина Источни Врачар, Неимар и Теразије. Како је реч о једној од територијално најмањих београдских општина са великим бројем становника, Врачар данас представља најнасељенију општину Београда.

Ужи просторни оквир односи се на Јужни булевар који је позициониран дуж долине коју формирају два београдска брда, у правцу некадашњег Чубурског потока. Карактеристика изградње у непосредном окружењу локације је изразито хетерогена структура објеката претежно стамбене изградње, који варирају од зграда од око шест спратова, до приземних кућа из типологије „партаја“. Изграђени фонд је генерално недовољно одржаван, и током година измењен, дограђиван, дељен и уситњаван по принципу самоградње, тако да је изгубио своју основну карактеристику типичну за београдску периферију, а није постао ни део градског центра.

2003. године усвојен је план детаљне регулације за подручје уз Јужни булевар, измађу улица Максима Горког, Шуматовачке, Ђердапске и Господара Вучића, којем припада и ужа локација задатка. Као примарни циљ плана наводи се дефинисање правила уређења и грађења, како би се подигао стандард становања процесом урбане реконструкције. У оквиру простора у границама овог плана издвојене су три зоне које се разликују по свом карактеру, типологији и морфологији, где је за постављен задатак посебно важна зона: Мешовитог урбаног ткива. Овој зони припада и саобраћајница Јужни булевар, где је планирано да се процесом реконструкције формира трговачка улица са блоковима полуотвореног типа. План такође предвиђа и изградњу стамбених објеката на регулацији или са предбаштом, у низу или слободностојећих, са више станова и веће спратности, са уређеним парцелама, уз стварање нових зелених простора. За наведене саобраћајнице ове зоне, планом је предвиђено уметање комерцијалних делатности у стамбени фонд, посебно на етажама које су ближе уличној регулацији. *

Планска предвиђања указују на потребу да се кроз инкорпорирање савремених решења архитектонско-урбанистичких склопова вишепородичног становања, формирају пројектантска решења базирана на разумевању односа задате функције према затеченим вредностима. У складу са тим, циљ задатка је да се помоћу интервенција у реалним просторним оквирима, пружи могућност за истраживање нових амбијенталних вредности и испитају потенцијали за другачије доживљаје простора.

* извор: www.vracar.rs, www.urbel.rs, www.beograd.rs

Пројектни програм

Дефинисати архитектонско-урбанистички концепт са диспозицијом елемената саобраћајне инфраструктуре и просторно композиционог плана објекта вишепородичног становања са пратећим садржајем. Разумевање контекста и његовог карактера, као и критичко сагледавање локације са свим својим погодностима и ограничењима је кључно приликом заузимања става и дефинисања архитектонско-урбанистичког концепта. Локација на основу које је и постављен пројектни задатак доминантно је под утицајем неколико важних фактора као што су: тангентна позиција Јужног булевара, природна денивелација терена, бројност јавних функција у непосредном окружењу итд.

Архитектонско-урбанистички пројекат подразумева пројектовање мањег градског блока стамбено-пословне намене, тако да је претпостављен однос 80% становање-20% пословање. Спратност задатог градског блока је П+М+5+Пк, са јасним одредницама према околним саобраћајницама и објектима. У оквиру парцеле неопходно је планирати паркирање (подземна гаража и паркирање на отвореном), као

и зелену рекреативну површину на отвореном која треба да представља одушак у густом градском језгру. Имајући на уму комфор стамбеног простора, стамбене јединице је портебно пројектовати у флексибилном модуларном систему у скали од гарсоњера до четворособних станова. За сваку стамбену јединицу потребно је обезбедити квалитетан простор на отвореном (баште, терасе, кровне површине...). Посебно узети у обзир пројектовање допунских садржаја у контактної зони са улицама, који могу бити у релацији са постојећим функцијама и условљени различитим утицајима из непосредног окружења. Евидентирано је да је задати део града последњих година агресивно нападнут неконтролисано стамбеном изградњом која урушава лице града. Циљ ове интервенције је да покаже на који начин је могуће, промишљеном стамбеном изградњом одупрети се негативним тенденцијама и унапредити функционално амбијенталне вредности локације.

Садржај елабората

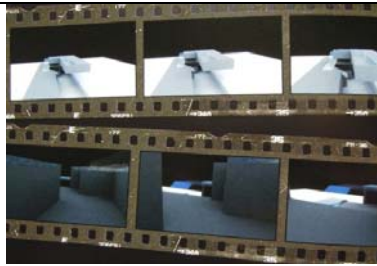
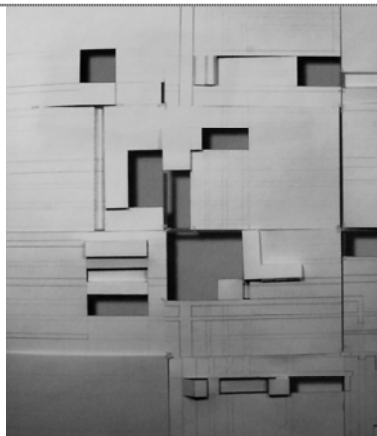
Архитектонско-урбанистички пројекат стамбено-пословног објекта, Р 1:200 (Р 1:100):

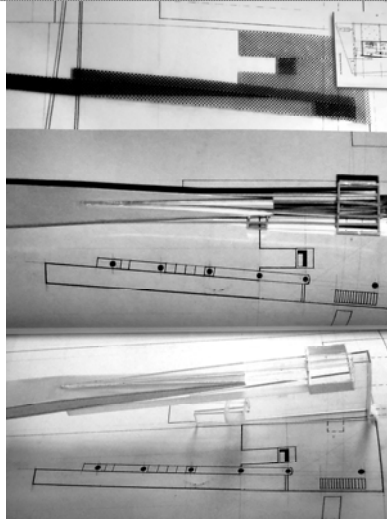
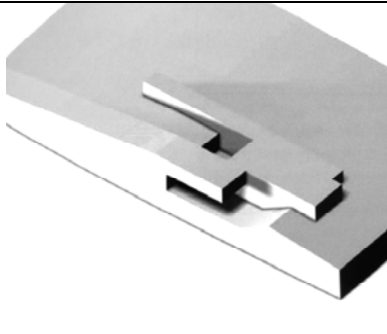
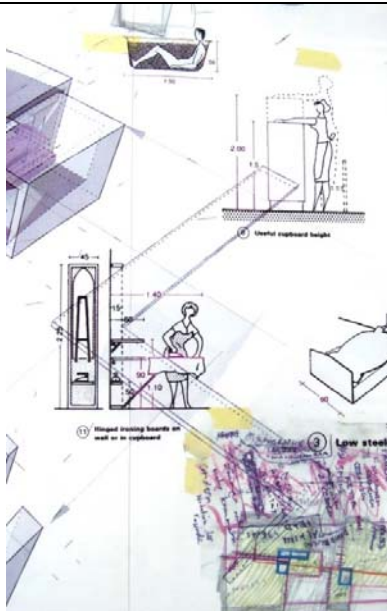
- Ситуациони план, Основе, Пресеци, Изгледи,
- Просторне атмосфере и амбијенти
- Модел

Архитектонски пројекат стамбене јединице, Р 1:100 (Р 1:50):

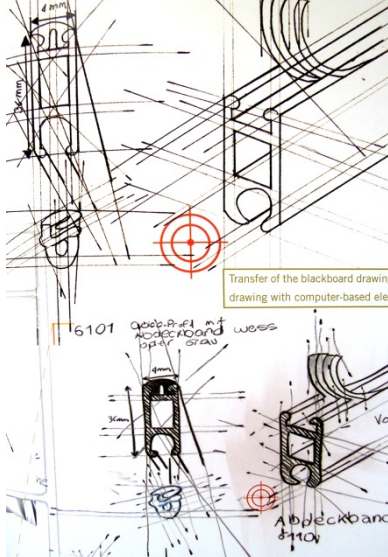
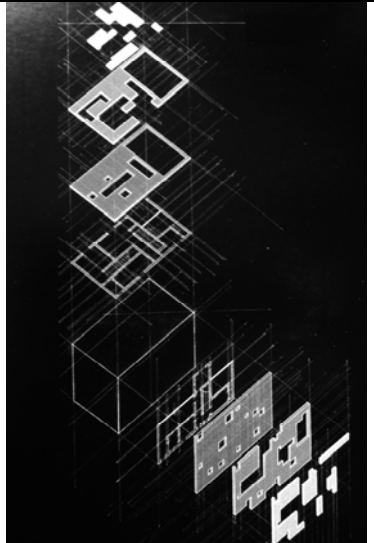
- Основе, Пресеци, Изгледи,
- Просторне атмосфере и амбијенти
- Модел

Термински план

нед	дат.	тематска јединица	
01	сре. 21.09.	Уводно предавање/ Разговор о задацима/ Распоред по салама / Посета локацији/ Анализа контекста	
02	сре. 28.09.	Имагинација архитектонског простора / Дефинисање теме	
03	сре. 05.10.	Поставка просторне "мреже" / Формулација алтернативних концепцијских решења / Одабир решења	

04	сре. 12.10.	<p>Аналитичко читање плана и његова интерпретација и трансформација / Схватање просторног потенцијала / Тестирање и адаптација модела</p> <p>Однос дела и целине, фигура и тло као просторно поље / Тестирање и адаптација модела</p>	
05	сре. 19.10.	Празник Свети Тома	
06	сре. 26.10.	<p>1. Колоквијум, контролна предаја досадашњих елемената пројекта, према јединственом садржају елабората / Коментар резултата колоквијума</p>	
07	сре. 02.11.	Програмска анализа / Истраживање везе између програма и простора / Увођење контекста, истраживање локације	
08	сре. 09.11.	Разрада пројекта	

09	сре. 16.11.	Зонинг, слојеви и нивои стамбене средне, мреже простора, преклопи и прожимања / Токови и циркулције, просторне секвенце у кретању и њихова веза са елементима пројекта	
10	сре. 23.11.	Поетика амбијента, концептуално разумевање функције, доживљај у простору / Технологија и структура - ригидност или не	
11	сре. 30.11.	Разрада пројекта	
12	сре. 07.12.	2. Колоквијум , контролна предаја досадашњих елемената пројекта / Коментар резултата колоквијума, упутства за даљи рад	

13	сре. 14.12.	Опна и материјал, систем са сопственим карактеристикама и просторним квалитетима / Архитектонски детаљ, важност детаља, истраживање и развој	
14	сре. 21.12.	Повратни циклус, враћање утицаја веће размере на концепцију решења	
15	сре. 30.12.	Разрада и финализација пројекта према садржају елабората / Контролна провера, завршне коректуре и разговор о презентацији пројекта	

Метод извођења наставе

Настава се одржава једном недељно, средом од 18 до 22 сата. За рад на задатку предвиђено је 8 радних сати недељно (4 сата рада у школи и 4 сата рада код куће). Настава у школи траје 15 радних недеља.

Кординатор на предмету:
проф. арх. ВЛАДИМИР ЛОЈАНИЦА

Наставници:

САЛА 217 доц. арх. ЗОРАН АБАДИЋ

САЛА 218 проф. арх. ДЕЈАН МИЉКОВИЋ

САЛА 219 доц. арх. МИЛОШ КОМЛЕНИЋ

САЛА 220 доц. др ЂОРЂЕ СТОЈАНОВИЋ

САЛА 221 доц. др МИЛАН МАКСИМОВИЋ

САЛА 222 доц. арх. ДРАГАН СТАМЕНОВИЋ

САЛА 223 доц. арх. ИГОР РАЈКОВИЋ

САЛА 224 доц. арх. МИЛОШ НЕНАДОВИЋ

САЛА 226 в. проф. др ВЛАДИМИР МИЛЕНКОВИЋ

САЛА 227 в. проф. арх. ИВАН РАШКОВИЋ

САЛА 228 асс. др КСЕНИЈА ПАНТОВИЋ -(в. проф. арх. МИЛАН ВУЈОВИЋ)*

САЛА 235 асс. др ИВАНА РАКОЊАЦ - (в. проф. арх. ГОРАН ВОЈВОДИЋ)*

* наставници формално воде студио

Настава се одвија у студију, у форми индивидуалних и групних консултација и отворених дискусија о пројектима (предавања, презентације, јавне одбране). Испит се полаже јавном одбраном пројектног елабората у јануарском испитном року.

Критеријуми за оцењивање

Редовно и активно похађање наставе током семестра
Висок ниво самосталности и креативности у раду
Инвентивност у истраживању и пројектовању
Квалитет пројектованог простора
Квалитет архитектонске презентације и комуникације

Оцењивање

Предиспитне обавезе:
Активности у току семестра: **10 поена**
Колоквијуми: **30 поена (10+20)**

Завршни испит:
Пројектни елаборат: **50 поена**
Усмена одбрана: **10 поена**

Препоручена литература

- IaaC. Institute d'Arquitectura Avancada de Catalunya Actar, "SELF – SUFFICIENT HOUSING", IaaC, Barcelona, 2006, ISBN 84-96540-43-X
- Aurora Fernandez Per, "DBOOK. Density, Data, Diagrams, Dwellings", a+t ediciones, Spain, 2007, ISBN 978-84-611-5900-0
- Carles Broto, "Innovative APARTMENT BUILDINGS", Links, Barcelona, 2007, ISBN 84-96263-85-1
- Arian Mostaedi, "Apartment Architecture Now", Carles Broto & Josep M Minguet, Barcelona, ISBN 84-89861-94-3
- Wolfgang Forster, "Housing in the 20th and 21st Centuries", Prestel Verlag, Munchen-Berlin-London-New York, 2006, ISBN 3-7913-3529-4
- Mark Anderson and Peter Anderson, "PREFAB PROTOTYPES", Princeton Architectural Press, New York, 2006, ISBN -10 1-56898-560-6
- Mikkel Frost, Carsten Primdahl, Kolja Nielsen, "CEBRA_files", Cebra a/s, Denmark, 2006, ISBN 87-991365-0-3
- Oscar Rueda, Maria Jose Pizzaro, "MHM Metropolitan Housing: Madrid", Editorial Rueda S.L., Madrid, 2003, ISBN 84-7207-138-3
- Jaime Salazar, Manuel Gausa, "HOUSING + SINGULAR HOUSING", Actar Publishers, Barcelona, 2002, ISBN 84-95951-15-0
- Javier Mozas, Aurora Fernandez Per, "density _new collective housing", a+t ediciones, Vitoria-Gasteiz, 2006, ISBN 84-611-1203-2
- Peter Eisenman, "Diagram Diaries", Universe Publishing, New York, 1999, ISBN 9-7893-0264-0
- Winka Dubbeldam, "AT-INDEX", Princeton Architectural Press, New York, 2006, ISBN 1-56898-535-5
- Marcos Cruz, Salvador Perez Arroyo, "UNIT 20", The Bartlett School of Architecture UCL, London, ISBN 84-9705-275-7
- UCLA Department of Architecture and Urban Design, "L.A.NOW Volume three and four", UCLA Department of Architecture and Urban Design, Los Angeles, 2006, ISBN 0-9771945-1-5
- Gustav Peichl and Dietmar Steiner, "New Housing in Vienna", Compress-Verlag, Wien, 1988, ISBN 3 9006 0701 X
- Christian Schittich, "High-Density Housing", Birkhauser-Publishers for Architecture, Basel-Boston-Berlin, 2004, ISBN 3-7643-7113-7
- Mate Baylon, "STANOVANJE _sveska 50", Univerzitet u Beogradu, Arhitektonski fakultet, Beograd, 1980.
- Mate Baylon, "STANOVANJE _sveska 73", Univerzitet u Beogradu, Arhitektonski fakultet, Beograd, 1985.
- Catalog of 10th international Architecture Exhibition "Cities. Architecture and Society vol.II", Marsilio, Venice, 2006, ISBN 88-317-8956
- Francisco Asensio Cerver, "Atlas de arquitectura actual", Konemann, Munchen, 2000, ISBN 3-8290-2845-8
- Zdenko Strižić, „O stanovanju“, Udruženje hrvatskih arhitekata, Zagreb, 1997, ISBN 953-96057-4-1
- Ratko Karolić, „Elementi redefinicije stanovanja“, Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 1990.
- Časopis: "Arhitektura urbanizam" broj 74-77, Savez društava arhitekata Srbije, Urbanistički savez Srbije i Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti Srbije, Beograd, 1975.
- Brent C. Brolin, ARHITEKTURA U KONTEKSTU
- Cristian Norberg Schulz, STANOVANJE
- Hajnrih Kloc, UMETNOST U XX VEKU (Moderna - Postmoderna - Druga moderna)
- Kenneth Frampton, MODERNA ARHITEKTURA (Kritička povijest)
- Robert Venturi, SLOŽENOSTI I PROTIVREČNOSTI U ARHITEKTURI
- Uroš Martinović, MODERNA BEOGRADA
- Darko Marušić, "STANOVANJE, VREME, KORISNIK", DANS, br. 13-14
- Branko Aleksić, STAMBENA SREDINA (sveska 9, poslediplomske studije-kurs stanovanje AF)
- Mate Baylon, UPOTREBNA VREDNOST STANA (sveska10, poslediplomske studije-kurs stanovanje AF)
- Branislav Milenković, PROGNOZA ZA STAMBENU SREDINU (sveska19, poslediplomske studije-kurs stanovanje AF)
- Mate Baylon, STANOVANJE-TEMA1: ORGANIZACIJA STANA (sveska41, poslediplomske studije-kurs stanovanje AF)